

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๑๘
วันอังคาร ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกัระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตีพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร**

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๓. นายอติคม อินทุฤดี

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๑๗ วันจันทร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือที่ประชุมกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียกเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคล เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ คดีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง โดยขอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับประเด็นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยเกี่ยวกับประเด็นการชี้มูลความผิดทางวินัยแก่ข้าราชการคนใด แล้วส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษทางวินัยโดยต้องถือตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาลงโทษทางวินัย โดยผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยใหม่ และสามารถสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้เลย เมื่อมีการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าวได้นำคดีมาฟ้องยังศาลปกครองสูงสุด ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติชี้มูลความผิดว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางวินัยนั้น ไม่ถือว่ามติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่สุด เนื่องจากไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีเช่นนี้ จะถือว่าศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยกลับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่สั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาอันเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญขอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำความเห็นในประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๔) แล้วมีมูลความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และชี้มูลความผิดทางวินัยเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่สอง การใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๔) แล้วพบว่าไม่มีมูลความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม แต่ชี้มูลความผิดทางวินัยจะถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาประเด็นดังกล่าวแล้ว โดยมีความเห็นเป็นสองแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง ควรจัดทำความเห็นในประเด็นดังกล่าว โดยเห็นว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๒) หรือ (๔) ไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติชี้มูลความผิดว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดทางวินัย ให้เป็นที่สุด แต่ยังคงดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แนวทางที่สอง ไม่ควรจัดทำความเห็นในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากอำนาจในการวินิจฉัยดังกล่าวเป็นอำนาจโดยตรงของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ (๒)

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในประเด็นดังกล่าวแล้วเห็นว่า มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดให้ลงโทษทางวินัยแก่ผู้นั้น ไม่ถือว่ามติดังกล่าวเป็นที่สิ้นสุด แม้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาจะต้องยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยก็ตาม แต่เป็นกระบวนการคนละขั้นตอนกับการสั่งลงโทษทางวินัย เนื่องจากเมื่อมีการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ใดแล้ว คำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าว มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่เห็นด้วยกับคำสั่งลงโทษดังกล่าวก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม และสามารถนำคดีมาฟ้องยังศาลปกครองต่อไปได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่มีคำสั่งแตกต่างไปจากมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในประเด็นการสั่งลงโทษทางวินัยนั้น ไม่ถือว่าเป็นปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลและองค์กรอิสระอันเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ (๒) แต่อย่างใด

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเด็นที่ที่ประชุมควรพิจารณาคือ ควรจัดทำความเห็นส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ เนื่องจากเป็นหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ ที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ไม่ใช่หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าไม่ควรจัดทำความเห็นในประเด็นดังกล่าวส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในประเด็นการขอให้จัดทำความเห็นดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือขอความเห็นมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเช่นกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่าอย่างไร

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษามาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องจัดทำความเห็นในลักษณะใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำความเห็นส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ อาจเกิดประโยชน์ต่อการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และความเห็นของคณะกรรมการอาจมีผลต่อการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ ซึ่งเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวแล้ว จะเกิดผลผูกพันทุกองค์กร กล่าวคือ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ

คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ก็จะส่งผลทำให้ข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ลงโทษทางวินัยมีช่องทางในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อศาลปกครองได้ ในทางกลับกันหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยของข้าราชการคนใดเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ก็จะส่งผลทำให้ข้าราชการที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีช่องทางในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อองค์กรใดได้เลย ดังนั้น การจัดทำความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

นายอชีพ จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เป็นแต่เพียงการทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดเท่านั้น ซึ่งท้ายที่สุดศาลที่มีเขตอำนาจจะเป็นผู้วินิจฉัยเองว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กระทำความผิดจริงหรือไม่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรจัดทำความเห็นในประเด็นดังกล่าวส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบกับประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญขอความเห็นมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่า การกระทำของศาลปกครองสูงสุดที่มีคำพิพากษาว่าผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่มีความผิดทางวินัยนั้น เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีคำพิพากษาที่ไม่สอดคล้องกับมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อ้างว่า การดำเนินการไต่สวนการกระทำที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการนั้น เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่มีหน้าที่ต้องจัดทำความเห็นในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลและองค์กรอิสระแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากมีความจำเป็นจะต้องจัดทำความเห็นในประเด็นดังกล่าว ก็ควรจัดทำในลักษณะที่เป็นความเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เนื่องจากหลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวแล้วมีผลผูกพันทุกองค์กร ในกรณีที่ข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำผิดวินัยและถูกสั่งลงโทษทางวินัยมีช่องทางในการอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลปกครองได้ อีกทั้งยังเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจขององค์กรอิสระอีกด้วย แต่มิได้หมายความว่าจะเป็นการตัดรอนอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ข้อเท็จจริงตามที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษานั้น เป็นกรณีที่ต้องตีความตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ดังนั้น การที่ศาลรัฐธรรมนูญขอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำความเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๒๓๔ (๒) หรือ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่ง ๒๕๖๐ อาจมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรจัดทำความเห็นเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เท่านั้น ส่วนการดำเนินไต่สวนความผิดทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในอนาคต จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไปนั้น ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการในการดำเนินการทางวินัยในกรณีที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ให้ชัดเจน ซึ่งควรบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า การจัดทำความเห็นส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นเพียงการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ในเรื่องดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่ถือว่าเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การจัดทำความเห็นควรนำรายละเอียดจากบันทึกการประชุมมาเป็นหลักในการจัดทำความเห็น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรจัดทำความเห็นในประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญร้องขอ เพื่อเป็นแนวทางใช้ประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนผลของคำวินิจฉัยจะเป็นประการใดเป็นดุลพินิจของศาลรัฐธรรมนูญ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า การดำเนินการไต่สวนทางวินัยที่ดำเนินการไต่สวนโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เดิมอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๔) ซึ่งบัญญัติว่า “หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย” โดยความว่า “หรือกฎหมาย” นั้น จะต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในกฎหมายนั้นๆ ส่วนการดำเนินการทางวินัยก็ควรบัญญัติให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างไรก็ตาม ขณะนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอยู่ระหว่างการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าวอาจมีผลต่อการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้

นายเกียรติชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนทางวินัยแล้วมีมติชี้มูลความผิด ย่อมไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการที่เป็นที่สุด เนื่องจากหากเป็นการไต่สวนการกระทำความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและชี้มูลความผิดแล้วต้องส่งสำนวนการไต่สวนต่ออัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป โดยการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปรียบเสมือนการทำหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ซึ่งมีได้หมายความว่าเมื่อฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ศาลจะมีคำพิพากษาไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกเรื่อง ส่วนการไต่สวนในกรณีความผิดทางวินัยก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดทำความเห็นส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นความเห็นในลักษณะของการตีความตามลายลักษณ์อักษรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยมิได้ดำเนินการเห็นในลักษณะที่บ่งบอกถึงความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด หลักสากลในเรื่องการแบ่งแยกอำนาจระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ จึงยังสามารถนำมาใช้ในเรื่องการถ่วงดุลอำนาจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาได้ ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารย่อมถูกตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยฝ่ายตุลาการหรือศาลได้ เว้นแต่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า หน้าที่และอำนาจใดเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น การกระทำดังกล่าวจึงจะไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาล เช่น ในกรณีของ มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติให้คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เป็นที่สุด ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวแปลความได้ว่า คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นที่สุด และไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลใดเลย ซึ่งจะมีความแตกต่างจากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยและมีมติชี้มูลความผิดผู้ถูกกล่าวหา รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้การวินิจฉัยและมีมติชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่สุด แต่ยังคงดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจะดำเนินการอย่างไรหรือคดีจะไปสู่ศาลได้นั้น ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติ

ส่วนกรณีของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๔) นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายนั้นๆ ว่ามีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวบัญญัติไว้อย่างไร แต่การวินิจฉัยชี้มูลความผิดทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเรื่องที่มีได้บัญญัติไว้โดยตรงในรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หลักการเดิมตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ คดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองคือ กรณีการโต้แย้งว่ากระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการโต้แย้งในเรื่องกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง แต่จะไม่ก้าวล่วงไปวินิจฉัยถึงขนาดว่ากรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดไปแล้ว ไม่ถือเป็นความผิด ทั้งนี้โดยอาศัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒/๒๕๔๖ เป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากวินิจฉัยว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยและไต่สวนแล้วเป็นอันยุติ ดังนั้น องค์การที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยยุติแล้วไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา เป็นคดีหมายเลขแดง ที่ พ.๒๕/๒๕๖๐ วินิจฉัยว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัย มีเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานอื่น จึงไม่ผูกพันผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาที่จะพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ ดังนั้น ควรให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ (๒) ว่าในการวินิจฉัยชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ (๒) เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๗ วรรคสาม หรือไม่ และในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ (๒) และ (๔) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจที่จะวินิจฉัยชี้มูลความผิดทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทุกฐานความผิดที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีประเด็นปัญหาแต่เพียงว่าองค์กรกลางบริหารงานบุคคล (ก.พ.) สามารถวินิจฉัยอุทธรณ์กลับคำวินิจฉัยลงโทษของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระการอุทธรณ์คำวินิจฉัยลงโทษของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น กล่าวคือ อุทธรณ์ได้เฉพาะระดับโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด องค์กรกลางบริหารงานบุคคล (ก.พ.) และองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาจึงมีอำนาจพิจารณาเฉพาะดุลพินิจในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามฐานความผิดเดิมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเท่านั้น ไม่สามารถวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงใหม่แล้วเปลี่ยนฐานความผิดเพื่อกำหนดโทษใหม่ได้ แต่กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือขอความเห็นจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๓๔ (๒) หรือ (๔) มีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นกรณีศาลปกครองสูงสุดรับฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยฐานความผิดกลับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมด

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน บุคคลใดก็ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดและวินิจฉัยลงโทษ มีสิทธินำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมได้ ซึ่งมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. อย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

นายอัคร จารจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงเรื่องการลงโทษทางอาญาหรือการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่กระทำความผิดไว้แต่อย่างใด แต่หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางอาญา ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลอาญาได้ หรือหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัย ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ทั้งนี้ กรณีที่ไม่สามารถเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้ คือ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ได้มีมติวินิจฉัยความผิดและลงโทษ แต่กลับมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งศาลปกครองมีความเห็นว่าการพิจารณาว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยความผิดและลงโทษถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จะพิจารณาเฉพาะฐานความผิดไม่ได้ แต่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอันเป็นที่มาของคำสั่งลงโทษด้วย ทำให้ศาลปกครองต้องรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ เรื่องระบบการพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งศาลปกครองสามารถพิจารณากลับคำวินิจฉัยชี้มูลความผิดทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่ นอกจากนี้ แนวทางการพิจารณาและมีคำพิพากษาของศาลปกครองและศาลยุติธรรมในเรื่องความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีความแตกต่างกันด้วย เนื่องจากศาลยุติธรรมจะพิจารณาพิพากษาโดยถือสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก แต่ศาลปกครองส่วนใหญ่จะรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเรื่องนั้นใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะอนุกรรมการจะจัดทำความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยจะยึดหลักการตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ บัญญัติไว้เป็นหลักในการทำความเข้าใจ

นายอริคม อินทุพุฒิ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการควรกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการพิจารณาวินิจฉัยชี้มูลความผิดทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความชัดเจน นอกจากนี้ ควรพิจารณาด้วยว่าอำนาจของศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม ที่ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระนั้น ๆ มีหลักการอย่างไรบ้าง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถรอฟังคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าวได้ ก็จะสามารถแก้ไขเพิ่มเติมหลักการในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะไม่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยและลงโทษอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ อีกประเด็นหนึ่งที่ต้องพิจารณา คือ การให้อำนาจสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการกระทำผิดของกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เนื่องจากมีข้อโต้แย้งจำนวนมากว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม โดยอาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกร้องเรียนจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ได้กำหนดให้ศาลฎีกาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระขึ้นเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นต่อศาลฎีกาต่อไป ขณะที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. หากถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ก็ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบโดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้เพื่อตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสอบสวนแล้วเสร็จ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาสั่งลงโทษในชั้นสุดท้าย

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๐ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติคำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้สำนักงานมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว และให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) ไม่ควรกำหนดเงื่อนไขกรณีที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดี ในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง (๒) เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานไต่สวน มีอำนาจเข้าแก้ต่างคดีให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ด้วย และ (๓) เห็นควรให้มีบทบัญญัติคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก่อนถูกดำเนินคดีด้วย นอกจากนี้ การกำหนดเงื่อนไขที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง เฉพาะคดีที่มีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องนั้น นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ วรรคสาม ส่วนความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานไต่สวน มีอำนาจเข้าแก้ต่างคดีให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ด้วย เนื่องจากในร่างมาตรา ๔๐ กำหนดให้เฉพาะพนักงานอัยการ

เท่านั้นที่สามารถเข้าแก้ต่างคดีได้ และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เห็นควรให้มีบทบัญญัติคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก่อนถูกดำเนินคดีโดยให้เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าหากการพิจารณาหรือทำความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงเหตุผลอันสมควรแล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบหรือทางอาญานั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้กระทำโดยถูกต้องตามกฎหมายและกระทำโดยสุจริตก็ไม่ต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวในร่างมาตรา ๔๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานไต่สวน มีอำนาจเข้าแก้ต่างคดีให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ด้วย อาจทำให้พนักงานอัยการไม่เข้าแก้ต่างคดีให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ เนื่องจากถือว่าสำนักงาน ป.ป.ช. มีบุคคลที่สามารถเข้าแก้ต่างคดีให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกดำเนินคดีได้อยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่พนักงานอัยการจะเข้ารับแก้ต่างคดีหรือไม่นั้น เป็นดุลพินิจของพนักงานอัยการ ซึ่งโดยทั่วไปหากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกดำเนินคดีผู้ใดสามารถแต่งตั้งทนายความเข้าแก้ต่างคดีได้เองแล้ว พนักงานอัยการก็จะไม่รับแก้ต่างคดีให้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เดิมพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถเข้าแก้ต่างคดีเองได้ เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพียงพอ แต่ภายหลังมีกระบวนการอบรมพนักงานไต่สวนเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลได้ด้วย จึงทำให้การดำเนินคดีในศาลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

นายวิษณุ พล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๔๐ ว่า การกำหนดให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างคดีให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ เป็นการบัญญัติเชิงบังคับให้พนักงานอัยการต้องแก้ต่างคดีให้ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติให้เป็นดุลพินิจของอัยการสูงสุดที่จะแก้ต่างคดีหรือไม่ก็ได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๐ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้สำนักงานมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว และขอให้นักอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ ร้องขอ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้ต่างให้ก็ได้ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้อง

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้สำนักงานมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว และขอให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้น **ตวงที่คณะกรรมการ พ.ป.ช./ ร.ช.รชช** หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้ต่างให้ก็ได้ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๔๑

“มาตรา ๔๑ ให้กรรมการมีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้นำความในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๑๐๓ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอาจมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการเป็นการเบื้องต้นก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาก็ได้ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. เอาไว้ (๒) การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๐ มิได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. และมีได้กำหนดให้มีอำนาจดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และ (๓) ควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภา ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า สามารถกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ ทั้งนี้ การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๔๑ ว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คู่สมรส และบุตรที่ยัง

ไม่บรรลุนิติภาวะรวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ควรกลับไปเป็นหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาและต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักการเดิมของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการวินิจฉัยพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ตัดหน้าที่และอำนาจการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกแล้ว จึงควรร่างกระบวนการตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภา วุฒิสภาจะจัดเก็บบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้โดยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและที่มาของทรัพย์สิน จึงควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อดำเนินการตรวจสอบจะเหมาะสมมากกว่า

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ กำหนดว่า เมื่อกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และให้นำมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ปัจจุบันวุฒิสภาได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียบร้อยแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า วุฒิสภามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อวุฒิสภาจึงไม่เหมาะสม ดังนั้นควรกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินอยู่แล้วจะมีความเหมาะสมมากกว่า

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๗ และมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบัญญัติ

ของร่างมาตรานี้ว่า กรณีที่กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดกลไกการตรวจสอบการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ และ มาตรา ๒๔๐ เท่านั้น ซึ่งไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ทำการตรวจสอบได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าการกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภากรณีที่ปรากฏว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๐ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ ก็ได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีสิทธิยื่นเรื่องต่อประธานรัฐสภาไว้เช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๓ เป็นการแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งเป็นดุลพินิจของสมาชิกแต่ละสภาว่าจะเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นกระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

“มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยต้องค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติข้มูลแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) หลักการตามวรรคหนึ่งเป็นกระบวนการว่าด้วยการรวบรวมพยานหลักฐานตามระบบไต่สวนอยู่แล้ว หากกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในหมวด ๒ การไต่สวน จะทำให้พนักงานไต่สวนต้องมีหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งอาจเป็นโทษแก่พนักงานไต่สวนผู้ปฏิบัติ เนื่องจากเป็นเรื่องดุลพินิจในการพิจารณาซึ่งนำพยานหลักฐาน (๒) บทบัญญัติตามวรรคสอง ไม่สอดคล้องกับร่างมาตรา ๗๐ และ (๓) กรณีตามวรรคสาม แม้จะกำหนดเงื่อนไขให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาก่อนไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๓ ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวในทางปฏิบัติกลับเป็นช่องทางให้ผู้ถูกกล่าวหาประวิงเวลา หรือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เนื่องจากกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจเรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ต้องเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยต้องค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสองอาจเป็นช่องทางให้ผู้ถูกกล่าวหาใช้สำหรับประวิงคดี โดยการยื่นพยานหลักฐานเพิ่มเติมตลอดเวลา ดังนั้น เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง เป็นดังนี้ “พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่พนักงานไต่สวนสรุปความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมัยที่ชี้มูลแล้ว”

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ ได้กำหนดหลักการในการไต่สวนไว้ว่าการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ศาลค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง บัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิเสธไม่รับพยานหลักฐานที่เป็นคุณกับผู้ถูกกล่าวหา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าบทบัญญัติตามวรรคสองของร่างมาตรา ๔๕ ไม่สอดคล้องกับร่างมาตรา ๗๐ หมายความว่าอย่างไร

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๐ เป็นหลักการทั่วไปในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหานำหลักฐานมาแสดงว่าตนไม่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหา

ชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจงได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แต่ต้องยื่นคำร้องขอก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง ไม่ได้ขัดหรือแย้งกับความในร่างมาตรา ๗๐ แต่อย่างใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสาม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประทรวัดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เคยมีกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาชี้มูลความผิดการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนหนึ่งเมื่อบุคคลนั้นทราบว่าพนักงานไต่สวนจะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนนั้นจะยื่นคำร้องขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนเพิ่มเติมตลอดเวลา ซึ่งเป็นการประวิงคดีทำให้การพิจารณาคดีเกิดความล่าช้า

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหาคนใดจงใจยื่นพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประวิงเวลาในการพิจารณาคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิจะไม่รับพยานหลักฐานนั้นไว้พิจารณาได้ อย่างไรก็ตาม พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แม้จะล่วงเลยเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หากพยานหลักฐานนั้นสามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้ ก็ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติหากผู้ถูกกล่าวหา มีพยานหลักฐานสำคัญที่มีผลต่อสาระสำคัญแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้ แม้จะล่วงเลยเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน ควรกำหนดเวลาในการยื่นพยานหลักฐานตามความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันผู้ถูกกล่าวหา ยื่นพยานหลักฐานโดยจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า การยื่นพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหาจะทำให้เกิดการประวิงเวลาในคดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการการรับฟังพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้นเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง เป็นดังนี้ “พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหา นำส่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยที่ข้อตั้งข้อหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาทราบ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

มาตรา ๔๖

“มาตรา ๔๖ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยทันที”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อทบัญญัติของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) สาเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการไต่สวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้นได้ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปริมาณของเรื่องร้องเรียนกล่าวหาเหตุของการทุจริตและประพฤติมิชอบมีหลายประเภท มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีความยุ่งยากในการได้มาซึ่งพยานหลักฐานเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาล้วนเป็นผู้มีอิทธิพลและเป็นผู้ครอบครองพยานหลักฐาน (๒) การกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสำนวนที่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงทุกด้าน (๓) องค์กรในระดับอัยการ ตุลาการ หรือองค์กรทางกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ ก็มีได้กำหนดทบัญญัติในลักษณะเดียวกับร่างมาตรา ๔๖ ไว้ (๔) การกำหนดกลไกการควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นเรื่องภายในที่จะวางกฎเกณฑ์กติกา หรือระเบียบเท่านั้น (๕) อำนาจหน้าที่ในการกวดขันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะผู้บังคับบัญชา และ (๖) ร่างมาตรา ๓๐ ได้บัญญัติครอบคลุมถึงมาตรการควบคุมระยะเวลาไว้แล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖ เป็นดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการฯ /ฯ/ เลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลย

ไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยทันที”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าองค์กรในระดับอัยการ ตุลาการ หรือองค์กรทางกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ ก็ได้กำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกับร่างมาตรา ๔๖ ไว้นั้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมมีแนวคิดที่จะกำหนดให้องค์กรศาล องค์กรอัยการ องค์กรตำรวจ และองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรมอื่น ๆ กำหนดกรอบเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในขั้นตอนต่างๆ ให้มีความชัดเจน

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๕ เป็นการบัญญัติรับรองบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดว่า “การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานไต่สวน ดังนั้น การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความกังวลในร่างมาตรานี้ คือ การกำหนดให้กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยทันที ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเสนอความเห็น ว่า กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยก็เพียงพอแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดว่ากรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย หมายความว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีความผิดทางวินัยอย่างชัดเจน แต่หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยทันที จะต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นก่อนและหากปรากฏว่ากรณีมีมูลความผิดจริงจึงจะมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต่อไป ซึ่งผลการสอบสวนทางวินัยอาจพบว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่มีความผิดก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๖ โดยเฉพาะความว่า “ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัยทันที” ทำให้ตีความได้ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ต้องถูกลงโทษทางวินัยในทันทีซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รุนแรงเกินไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖ เป็นดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขันพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลย

ไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัย ทันทีตามควรแก่กรณี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการที่จะควบคุมและกวดขัน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวน ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ใน หมวดนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการ หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณีดำเนินการทางวินัย ทันทีตามควรแก่กรณี”

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุนระยะเวลาของการไต่สวน ข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่ต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามแล้ว ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอต่อบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) ในการดำเนินการไต่สวน ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะหยิบยกข้อเท็จจริงใดหรือมีเหตุอันควรสงสัยขึ้นดำเนินการไต่สวน ดังกรณีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นต้น มิใช่ว่าเมื่อความปรากฏแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการไต่สวนทุกเรื่อง และ (๒) ข้อความที่ว่า “ความปรากฏ” ไม่มีความหมายชัดเจน จึงอาจเป็นช่องทางที่ทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่าละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดว่ามีการกระทำทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรดำเนินการไต่สวนทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ยื่นคำกล่าวหาหรือยื่นเรื่องร้องเรียน

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความว่า “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน” ในวรรคหนึ่ง หากแก้ไขเป็น “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นโดยพลัน” เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน” เนื่องจากกระบวนการไต่สวนเบื้องต้นเป็นการดำเนินการในขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. เท่านั้น ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นจะมีรูปแบบวิธีการอย่างไร ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและขอเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรานี้ ว่าบทบัญญัติในวรรคสองมิได้กำหนดผลของการสิ้นสุดระยะเวลาไต่สวนให้ชัดเจนว่าผู้รับผิดชอบสำนวนจะสิ้นสุดบทบาทและอำนาจหน้าที่หรือไม่ องค์กรหรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้ดำเนินการแทน การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาภายหลังกรอบระยะเวลาดังกล่าวจะรับฟังได้มากน้อยเพียงใด และถือว่าสำนวนเสียไปหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่าบทบัญญัติในวรรคห้าของร่างมาตรานี้กำหนดหลักการรองรับไว้แล้วว่า “ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามแล้ว ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็น หรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามแล้ว ~~ไม่ตัดอำนาจของ~~ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็น หรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า แม้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีบทบัญญัติที่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดระเบียบเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องยากที่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดระเบียบดังกล่าว เนื่องจากเมื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ เรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วก็ตาม ในทางปฏิบัติจะมีบทกเว้นที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ สามารถขยายเวลาออกไปได้ ทั้งนี้ ความเห็นและ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในประเด็นเรื่องควรกำหนดกรอบอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจดำเนินการเฉพาะเรื่องที่มีลักษณะร้ายแรงเท่านั้น ไม่เห็นด้วยเนื่องจากลักษณะของเรื่องที่จะถือว่าร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงนั้น ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะทราบอยู่แล้วว่าเรื่องกล่าวหากรณีใดที่ถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรงหรือไม่ซึ่งไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรานี้บัญญัติกำหนดหลักการรองรับ ในเรื่องกำหนดเวลาในการดำเนินการได้ส่วนไว้แล้วว่า “ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้” ส่วนการดำเนินการไต่สวนข้อกล่าวหาแต่ละประเภทว่าควรมีกำหนดเวลาเท่าใด ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนด ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่จะมีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน”

นางชิ้นสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้ ว่าเป็นการจำกัดดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนโดยพลันทุกเรื่องและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งหรือส่งมาหรือไม่ ทั้งนี้ หลักการที่บัญญัติในวรรคสี่เป็นหลักการเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมและเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือดำเนินคดีตามหมวดนี้โดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนของคณะกรรมการ”

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้ เป็นการบัญญัติหลักการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อ

ได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้มีการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริต ต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องยกเรื่องนั้นขึ้นพิจารณาในทันที

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า กรณีที่ตรวจพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้มีการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายตามที่บัญญัติ ในวรรคสี่ บทบัญญัติในร่างมาตรานี้จำเป็นต้องบัญญัติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหนังสือหรือแจ้งเป็น ลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดินฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในร่างมาตรา ๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการ การเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจสอบ หรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี”

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่าเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำทุจริต ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ความว่า “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามหน้าที่ และอำนาจโดยพลัน โดยต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” ควรเพิ่มบทบัญญัติให้ชัดเจนว่ากรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อความปรากฏต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยใน กรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวนต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ บัญญัติ ลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการ ไม่ว่าจะโดยทางใด ไม่ว่าจะมีส่วนผู้แจ้งหรือผู้กล่าวหาหรือไม่ ถ้ามีหลักฐานพอสมควรหรือมีข้อมูลเพียงพอ ที่จะสืบสวนต่อไปว่ามีการกระทำได้อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองหรือจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย คณะกรรมการมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการสืบสวน หรือไต่สวน เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐานโดยพลันถ้าผลการสืบสวนหรือไต่สวนปรากฏว่าไม่มีมูลความผิดให้สั่งยุติเรื่อง หากปรากฏ

หลักฐานอันควรเชื่อว่ามีผู้กระทำการตามที่มีการสืบสวนหรือไต่สวน ให้คณะกรรมการสั่งให้ดำเนินคดีโดยเร็ว หรือในกรณีจำเป็นจะสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้กระทำการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ บัญญัติหลักการลักษณะเดียวกับวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ที่แก้ไขเพิ่มเติม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่จะมีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ไต่สวนตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการไต่สวนต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน

ในการกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความรวดเร็วความยากง่ายของการไต่สวน และอายุความของการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยจะระบุระยะเวลาของการไต่สวน ข้อกล่าวหาแต่ละประเภทที่แตกต่างกันก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายระยะเวลาออกเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ภายใต้กำหนดอายุความและระยะเวลาตามมาตรา ๕๕ (๑) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามแล้ว ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวนและมีความเห็น หรือวินิจฉัยตามหน้าที่และอำนาจ ต่อไป แต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสอบสวนและดำเนินการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีโดยเร็ว”

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหานั้นมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหานั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหานั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคนเป็นผู้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่ไม่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) กรณีที่มีการกล่าวหาให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายดำเนินการตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าวแล้วแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสิบห้าวันนั้น เนื่องจากร่างมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนโดยพลันแล้ว เหตุใดบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๕๘ จึงกำหนดเวลาให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหา ซึ่งการกำหนดในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการจำกัดดุลพินิจในการค้นหาความจริงตามคำกล่าวหา ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในทางปฏิบัติได้ และ (๒) การตรวจสอบคำกล่าวหา เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องภายในสิบห้าวันนั้น เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เนื่องจากในการพิจารณาคำกล่าวหาต้องมีการวิเคราะห์ถึงรายละเอียดคำกล่าวหาพร้อมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องบางส่วนด้วย อีกทั้งปริมาณเรื่องกล่าวหาที่มีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในประเด็น (๑) คณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๔๗ แล้วตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้ “ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหาอันมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหาอันไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหาอันนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมาย ตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหาอันมีข้อมูลหรือรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหาอันไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (๑) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหาอันนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการอย่างน้อยสามคน เป็นผู้พิจารณาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

คำกล่าวหาใดที่ไม่มีเหตุที่รับไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไป”

มาตรา ๔๙

“มาตรา ๔๙ ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวน ดำเนินการเป็นคณะ ประกอบด้วย เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนเป็นหัวหน้า พนักงานไตสวน อย่างน้อยหนึ่งคน และมีผู้ช่วยพนักงานไตสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นอีกอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นคณะ และในการไตสวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานต้องกระทำโดยเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไตสวน หรือพนักงานไตสวนหนึ่งคน และผู้ช่วยพนักงานไตสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อีกหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไตสวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไตสวนเบื้องต้น เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย

ภายใต้ระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ ในกรณีที่ไม่าาจดำเนินการไตสวนเบื้องต้นตามระยะเวลา ที่กำหนดในวรรคสามให้เลขาธิการหรือหัวหน้าพนักงานไตสวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา สั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้มีอำนาจขยายระยะเวลาแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะเหตุขาดอายุความ อันเนื่องมาแต่การมิได้ปฏิบัติตามระยะเวลาตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติการดำเนินคดีอาญา และหากการขาดอายุความดังกล่าว เกิดจากความผิดหรือ จงใจ ปล่อยปละละเลย หรือประมาทเลินเล่อของผู้ใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นโดยเร็ว

ในการไตสวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไตสวน มีอำนาจตามมาตรา ๓๓ ด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการไตสวนเบื้องต้นให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแลการไตสวนเบื้องต้นในแต่ละด้านตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อทบัญญัติ ในร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) ระยะเวลาในการไตสวนเบื้องต้นสั้นเกินไป เพราะในการทำสำนวนเป็นระบบ ไตสวนที่ต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานจากทุกทาง อีกทั้งกระบวนการยังต้องผ่านการมอบหมาย อันเป็นการสร้างขั้นตอนมากขึ้น (๒) ตามมาตรา ๔๔ วรรคเจ็ด การกำหนดให้กรรมการแต่ละคนกำกับดูแล กระทบต่อความเป็นเอกภาพของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (๓) กรณีตามวรรคสอง การกำหนดองค์ประกอบ ขององค์คณะไตสวน เป็นการสร้างข้อจำกัดในทางปฏิบัติมากเกินไป ซึ่งทำให้ในการทำงานทุกเรื่อง ต้องมีการแต่งตั้งองค์คณะ และยังขาดในส่วนขององค์ประกอบที่เป็นพนักงานไตสวน และ (๔) ตามวรรคห้า เป็นการกำหนดกลไกการควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ควรจะเป็นเรื่องภายในที่จะวาง กฎเกณฑ์กติกา หรือระเบียบ เท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ใช้บังคับ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติ ราชการโดยเฉพาะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการไตสวน เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ออกแบบ

กลไกและกระบวนการในการดำเนินการไต่สวนใหม่ทั้งหมดแตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนประเด็นเรื่องการตั้งคณะไต่สวนนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจตั้งคณะไต่สวนไว้เป็นหลายคณะก็ได้มิใช่มีคำสั่งตั้งคณะไต่สวนเป็นรายคดี กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะไต่สวนคณะใดดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นในเรื่องใดก็ให้มอบหมายคณะไต่สวนนั้นเป็นผู้รับผิดชอบไต่สวนเบื้องต้น ทั้งนี้ อาจจัดทำบัญชีพนักงานไต่สวนเพื่อเป็นคณะไต่สวนสำรองในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๙ โดยมีการแก้ไข

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๙ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ว่าคำว่า “เรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง” เป็นคำจำกัดความที่ไม่ชัดเจน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดว่าการไต่สวนเรื่องใดว่าเป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือไม่ ควรให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนด

นางชีนสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคสองและวรรคสามของร่างมาตรานี้ว่า ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย รวมทั้งกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการไต่สวนเอง ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิได้ด้วย

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ดังนั้น กรณีที่กำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนตามที่บัญญัติในวรรคสามของร่างมาตรานี้มีอำนาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรไต่สวนให้เป็นที่ปรึกษาได้ ก็ควรมีบทบัญญัติรองรับในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการไต่สวนเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตั้งมีอำนาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรไต่สวนให้เป็นที่ปรึกษาได้เช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคหก ดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีที่มีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือคณะกรรมการไต่สวนในการดำเนินการตามหน้าที่ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรไต่สวน ให้คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวที่ไม่มีลักษณะตามมาตรา ๕๖ ให้เป็นที่ปรึกษาได้

ให้ที่ปรึกษาตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการ

คณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย และให้นำมาตรา ๔๙ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง ให้นำความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้มีการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนรวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๖๙ แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการตามมาตรา ๖๙ แล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) ตามร่างมาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานไต่สวน ควรเป็นขั้นตอนภายหลังการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว และ (๒) ตามร่างมาตรา ๕๔ วรรคสอง ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีมติภายในสามสิบวัน เป็นกรอบระยะเวลาที่อาจขัดหรือแย้งกับร่างมาตรา ๗๔ วรรคสอง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนรวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อได้ตั้งเห็นควรตบตบมาตรา ๕๕ แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ตั้งเห็นควรตบตบมาตรา ๕๕ แล้วมีการประชุมตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง” ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๒ ในการพิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้มีการไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นชอบด้วยกับรายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนรวมทั้งที่ไต่สวนเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือว่ารายงานหรือสำนวนดังกล่าว เป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อได้ตั้งเห็นควรตบตบมาตรา ๕๕ แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพื่อมีมติว่ากรณีมีมูลตามที่กล่าวหาหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ตั้งเห็นควรตบตบมาตรา ๕๕ แล้วมีการประชุมตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง”

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและเป็นกรณีที่เป็นกรณีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

- (๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม
- (๓) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) ควรกำหนดว่ากรณีใดถือว่าเป็นความเสียหายร้ายแรง (๒) กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ (๑) ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่รับไว้พิจารณา จะให้หน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการ

ต่อไป และ (๓) กรณีตามร่างมาตรา ๕๕ (๓) ความว่า “กำหนดระยะเวลาเกินห้าปี” ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าไม่นำมาใช้บังคับกับตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่าหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ บัญญัติลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา เว้นแต่มีหลักฐานปรากฏชัดแจ้งและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินสิบปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาไปแล้วเกินห้าปี ในกรณีที่มีการพิจารณาเรื่องภายในกำหนดเวลา แม้จะพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้”

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไตสวน พิจารณาหรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในการดำเนินการในเรื่องใด กรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดมีเหตุตามวรรคหนึ่งในเรื่องนั้น ให้ผู้นั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจะวินิจฉัย ซึ่งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหาจะสามารถคัดค้านได้ตั้งแต่วิธีใดถึงเวลาใด และ (๒) ตามวรรคสอง ควรกำหนดกรอบระยะเวลาที่ยาวกว่านี้ เนื่องจากปริมาณคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีปริมาณมาก

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีการคัดค้านผู้พิพากษามีกำหนดระยะเวลาหรือไม่

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้บัญญัติรองรับไว้แล้วว่า “การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่มีการยื่นคัดค้านกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรพิจารณาคัดค้านนั้นโดยเร็ว เนื่องจากมีผลให้ผู้ถูกคัดค้านต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนวนการไตสวน พิจารณาหรือวินิจฉัยคดีทันที

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุแห่งการคัดค้านกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน ผู้ช่วยพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่มีการดำเนินการไตสวน จนถึงวันก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิด จึงไม่ควรกำหนดเวลาในการให้ยื่นคำคัดค้าน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวน หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนในข้อกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ว่าควรกำหนดถ้อยคำตามร่างมาตรา ๕๗ กรณีดำเนินการไต่สวน กรณีร้ายผิดปกติโดยบัญญัติให้เหมือนกัน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๓ ได้บัญญัติรองรับไว้แล้วว่า

“มาตรา ๑๑๓ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเพราะเหตุมีการกล่าวหาหรือเพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร้ายผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

การกล่าวหา และการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไต่สวน มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่จะมีการบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในส่วนนี้”

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบันทึกเหตุผลเพื่อเป็นข้อมูลในการชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๗”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ว่ากรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลจนเป็นเหตุให้คำกล่าวหาตกไปนั้น ควรมีมาตรการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้อัยการสูงสุดสามารถตรวจสอบอีกครั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่สามารถบัญญัติมาตรการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้อัยการสูงสุดสามารถตรวจสอบกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลได้ เนื่องจากอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณาวินิจฉัยค่ากล่าวหาเป็นอำนาจโดยอิสระตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

นางชีนสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติของร่างมาตรานี้ว่าบทบัญญัติให้แจ้งภายในเจ็ดวัน ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาที่กำหนดในร่างมาตรานี้มีความเหมาะสมแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ การกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นได้ส่วนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ว่าหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นเรื่องการรับคำกล่าวหา จึงควรบัญญัติไว้ก่อนร่างมาตรา ๕๘

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลไกการไต่สวนที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนในเรื่องใดไม่จำเป็นต้องมีการกล่าวหาก็ได้ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนแสวงหาข้อเท็จจริงได้ทันทีแม้จะไม่มีคำกล่าวหา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ คำกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่จะทำให้คำกล่าวหาขึ้นถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหา

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ่งสุมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ดังนี้ (๑) เห็นควรจำกัดวิธีการยื่นเรื่อง (๒) ควรบัญญัติให้วรรคหนึ่ง (๓) ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ (๓) ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. มีวิธีการปกปิดรายชื่อผู้กล่าวหาอยู่แล้ว จึงไม่ควรระบุวิธีปกปิดไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ (๔) ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกกระเปียบหลักเกณฑ์ในการรับเรื่องกล่าวหาได้ และ (๕) การบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องรับคำกล่าวหาที่มีลักษณะบัตรสนเท่ห์ตามวรรคสี่อาจขัดกับรายละเอียดคำกล่าวหาตามวรรคแรก เนื่องจากคำกล่าวหาต้องมีชื่อของผู้กล่าวหา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับแบบคำกล่าวหาว่าจะต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง เพียงแต่มีรายละเอียดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แม้จะเขียนในเศษกระดาศก็ถือว่าเป็นคำกล่าวหาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องคุณสมบัติของหัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวนที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องยืนยันหลักการดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้สำนักงาน ป.ป.ช. รับโอนข้าราชการจากหน่วยงานของรัฐอื่นมาเป็นพนักงานไต่สวน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติราชการภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ แต่หากมีความจำเป็นที่จะต้องรับโอนข้าราชการจากหน่วยงานของรัฐอื่น ผู้นั้นจะต้องลดระดับเป็นผู้ช่วยพนักงานไต่สวน และจะสามารถเป็นพนักงานไต่สวนได้ต่อเมื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยพนักงานไต่สวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีหรือห้าปี แล้วแต่กรณี และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เช่นเดียวกับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ที่สอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดในข้อหาใด ๆ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือแม้จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจแต่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรงที่เป็นการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้ส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน โดยจะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือแจกจ่ายให้พนักงานสอบสวนอย่างทั่วถึงเพื่อให้พนักงานสอบสวนทราบว่าเรื่องใดบ้างที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะจับโดยไม่มีหมายจับได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ว่าระยะเวลาที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเจ็ดวัน เป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ

บทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรานี้ ว่าการส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวัน เป็นการกำหนดกรอบดุลพินิจในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจือไขที่บัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรานี้ เป็นการกำหนดเงื่อนไขมิใช่เป็นการกำหนดกรอบดุลพินิจในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นางซีนสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคสามของร่างมาตรานี้ ว่าบทบัญญัติในวรรคสามเป็นเรื่องการจัดทำคู่มือไม่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสามมีความเหมาะสมแล้ว

นางซีนสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบัญญัติในวรรคห้าของร่างมาตรานี้ ว่าเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นบัญญัติที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด แล้วเหตุใดคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีความเห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๓ ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษานายทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๔ ให้พนักงาน

สอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป”

นางชีนสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติในวรรคห้าของร่างมาตรานี้ บัญญัติเหมือนกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒ ที่บัญญัติว่า

“มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๖ ว่าได้กระทำความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖ ต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิดดังกล่าว ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์กล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้นมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง”

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องระยะเวลาและหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับระยะเวลาที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น ควรคงบทบัญญัติร่างมาตรานี้ตามร่างเดิมของคณะกรรมการ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์